

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. šalju se naputnicom ili položenicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naputke valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se na plaću poštarina, ako se izvana napíše "Reklamacija".

Čakovnog računa br. 847-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta male stvari, u neslogu sve pokvari". Narodna poslovica.

svakog četvrtka u podne.
 ikani dopisi se ne vraćaju
 odprisan i ne tiskaju u
 frankirani ne primaju.
 plata za poštarinom stoji
 u obće.
 za seljake } na godinu
 K 5-,-, odu K 2-50 na
 pol godine.
 u carevino više poštarina
 ača i utičnje se u Pull.
 dini broj stoji to h., zao
 li zo h., koji u Pull, toli
 izvan iste.
 dočstvo i uprava nalazi se
 Tiskari Laginja i dr. prije
 J. Krmpotić i dr. (Via Gubia
 br. 1), kampanka se naslovljuju
 sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Pull. — Glavni suradnik prof. M. ... i Trstu (Via Crociera br. 1, i. kl.).

XIII. glavna godišnja skupština

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Poslie Opatije, Livada i Malinske došao je eto red i na Volosko, da se u njemu drži glavna družbina skupština. Bilo je to u prošli četvrtak, dne 31. svibnja. Bielo Volosko — "liepi taj dijamant" — osvanuo u svečanom ruhu, sav okićen našim, hrvatskim trobojnicama.

Liepa ta narodna svečanost započela je kako po običaju sa sv. misom, koju je u župnoj crkvi uz asistenciju dvojice gg. svećenika odslužio mjesni župnik Monsignor Vinko Zamičić. Na koru je pjevalo domaće pjevačko društvo pod ravnanjem vrloga zborovodje g. A. Ryšlavoga i vodilo svečanu misu, punu ljubkih i nježnih melodija. Svaka hvala marnim pjevačicama i pjevačima.

Liepa ta narodna svečanost započela je kako po običaju sa sv. misom, koju je u župnoj crkvi uz asistenciju dvojice gg. svećenika odslužio mjesni župnik Monsignor Vinko Zamičić. Na koru je pjevalo domaće pjevačko društvo pod ravnanjem vrloga zborovodje g. A. Ryšlavoga i vodilo svečanu misu, punu ljubkih i nježnih melodija. Svaka hvala marnim pjevačicama i pjevačima.

Oko 10 sati počela se je velika dvorana "Narodnoga doma" puniti odabranim občinstvom. Osobito je obilno bio ovog puta zastupan krasni spol. Izmedj izvanjskih gostiju vidjeli smo gg. dra Dinka Trinajstića, dra Kurelića, dra Zuccona, Laeka Križa, Sühovića, popa Ivana Trinajstića, župnika Rajmunda Jelušića i A. Puža, pa i više drugih otacbenika. I bližnja Opatija bila je liepo zastupana, a tako i naša Kastavščina i Veprinaščina. Osim napomenute gospode bio je prisutan i g. dr. Milan Ogrizović, poznati hrvatski književnik, koga je klub Cirilo-Methodskih zidara u Zagrebu poslao, da ga na skupštini zastupa. Od uprave bili su na skupštini prisutni svi osim g. dra Laginje, kojega je toga dana narodni posao zvaod drugud te g. Kazimira Jelušića, koji još nije mogao prisustvovati radi bolesti. Pošto je konstatirano, da je u dvorani okupljen dostatan broj članova, diže se predsjednik veleuč. g. Vjekoslav Spinčić i pozdravi skupštinare sa govorom, kog ćemo donieti u cijelosti u budućem broju, jer nam je izvješće stiglo kasno a drugo gradivo za današnji broj bilo složeno.

Promjena vlade u Austriji.

Kadno se je dne 15. maja o. g. predstavio carevinskom vieću novi ministar-predsjednik knez Hohenlohe i razvio program svoje vlade, stalno nije stutio ni on ni njegovih slušaoci, da će njegova vlast tako malo trajati. Predsjedao je ministarstvu jedva petnaest dana, te je morao odstupiti mjesto drugomu i prije nego li je valjda ni sam očekivao.

Razvijajući glavnu točku svoga programa t. j. izbornu reformu, kazao je ministar-predsjednik, da se radi o tom, da se austrijsko izborno pravo za carevinsko vieće postavi na temelj sveobćege i jednaka izbornoga prava, te da se u tu pribavi pravovaljanost načetu, da jednake dužnosti zahtijevaju jednaka prava. Provedenjem izborne reforme mora se — reče — oživiti austrijska državna svijest i

austrijski parlamentarizam. Ako su svi državljani jednaki pred državom, onda neće trebati tražiti stranke, koja će uzdržavati državu, nego će biti svi državljani prijazni državi.

Glede izborne reforme reče nadalje, da se ju mora dobro proučiti i da se ju više nemože skinuti s dnevnoga reda. Svaka protimba toj preosnovi bila bi uzaludna. Vlada će sve moguće učiniti, da se ta preosnova čim prije rieši.

Što se tiče odnosaja u Ugarskoj, reče ministar-predsjednik, da pozdravlja s veseljem uzpostavu tamošnjeg parlamentarnog reda. On će raditi na tom, da se odnosi izmedju Ugarske i Austrije stalno i trajno urede, i to tako, da pri tom Austrija ne trpi nikakve štete. Pri tom računna na pripomoć carevinskoga vieća.

Svi prijatelji izborne reforme pozdravili su radostno izjavu novoga ministra-predsjednika, da će vlada nastojati, da se čim prije tu reformu provede. Ministar se je dao odmah na posao, da ublaži protimbe izmedju stranaka i strančica carevinskoga vieća i da predobije potrebitu većinu za osnovu svoga predstavnika baruna Gautscha. Pa kad mu to nije pošlo za rukom predložio je odboru za izbornu reformu svoju vlastitu razdiobu izbornih kotara, kojom je povećao broj zastupnika za 40. Ta razdioba zadovoljila je jedino Niemce, ponešto Poljake i Talijane, dočim su ju uzele sve druge stranke kao pristanu i nepravednu. Proti njoj su ustali najodlučnije zastupnici češkoga naroda izjaviv u odboru i u novinstvu, da oni na takvu razdiobu nikado pristati neće.

Već se je činilo, da će izborna reforma pokopati novoga ministra-predsjednika, kao što je pokopala njegova predstavnika, kad se najednom pojavilo novo oporno pitanje, kojemu nisu valjda ni isti vladini krugovi toliko važnosti pripisivali.

Ministra-predsjednika, koji je kod nastupa svoje vlasti s veseljem pozdravio uzpostavu parlamentarnog reda u Ugarskoj, srušila je s ministarske stolice upravo ta uzpostava parlamentarnog reda.

Čim su naime Madjari zadobili parlamentarnu vladu, počeli su provodjati svoj stari program o oživljenju podpune svoje državne i gospodarske samostalnosti. Oni su naime iznosovali pravo od kralja da na temelju članka 30. austrijsko-ugarske nagodbe od god. 1899, koji ustanovljuje samostalno ugarsko carinsko područje, ulatnajući zajednički carinski cijenik podastaru ugarskomu saboru kao samostalni ugarski carinski cijenik. Tim su Madjari postignuli, da će oni moći u već opredjeljenom roku od 11 godina posve samostalno, bez obzira na austrijsku polovicu monarhije sklapati trgovačke ugovore s tuđjimi državami te i sa samom Austrijom stupiti u iste trgovačke odnose kao i sa bilo kojom tuđjom državom.

Austrijska vlada uzprotivila se je odlučno tomu zahtjevu Madjara, te je usried spora posriedovala sama kruna. U krunskom vieću od dne 27. maja o. g. imalo

se je doći do sporazumljenja izmedju austrijske i ugarske vlade. Nu do sporazumljenja nije došlo, jer je austrijski ministar-predsjednik zahtijevao, da ugarska vlada uvede carinski cijenik kao skupni austro-ugarski carinski cijenik, nipošto pako kao samostalni ugarski carinski cijenik. Ugarski ministar-predsjednik nije pristao na zahtjev austrijskog druga, jer bi reč, da je već imao prvolu krunu na samostalni ugarski carinski cijenik.

Knez Hohenlohe, koji je držao, da nemože žrtvovati gospodske probitke austrijskih državljana na korist Ugarske, i koji je znao, da zastupa u tom obziru stanovite ogromne većine stanovništva Austrije, povukao je posljedice kraljeve prvolu, te je dao svoju i svojih drugova ostavku.

Oslavka austrijskog ministarstva izazvala je u svih političkih krugovih neobičnu uzrujanost. Većina stranaka carevinskoga vieća, napose njemačke, ustale su — kako kažu — na obranu austrijskih interesa — proti Madjarom. Sve stranke sastale se u konferenciju, te izabraše posebni odbor, koji je izradio predlog, što ga je kasnije konferencija prihvatila i koji glasi:

Carevinsko vieće neka zaključi: Zastupnička kuća najodlučnije prosvjeduje proti tomu, da se postojeće pravno stanje, koje je nastalo zakonitim proglašenjem zajedničkog carinskoga cijenika i koje je oživotvoreno težkim gospodarskim žrtvama naše državne polovice, jednostranim postupkom Ugarske bez prvolu car. vieća promijeni. Kuća izjavljuje sigurnu nadu, da se u ovom kritičnom času neće car. vieću oduzeti odgovod prilika, da brani prava parlamenta i interese u carevinskom vieću zastupanih krajevina i zemalja. Ovaj se predlog imade uzeti u razpravu sa svim skraćenjem postupka, što ga poslovnik dopušta.

Najizkusniji političari izjaviše, da je nastao takav položaj, kakovog još nije bilo u Austriji i da može samo parlamentarno ministarstvo uzpostaviti red.

Na to je vladar povjerio zadaću odjelnom predstojniku barunu Becku, da sastavi parlamentarno ministarstvo, koji se je stavio u dočetak s vodjama većih stranaka carevinskoga vieća, da mu pomognu sastaviti parlamentarno ministarstvo.

Sastav novoga ministarstva posrećio se je barunu Becku izvanredno brzo, što se ima pripisati više ogorčenju stranaka proti, Madjarom nego li većinstvu baruna Becka. U novom ministarstvu zadržati će barun Beck predsjedništvo ministarstva; odjelni predstojnik u ministarstvu unutarnjih posala barun Bienerth ministarstvo unutarnjih posala; dr. Klein ministarstvo pravosudja; njemački zastupnik Marchet ministarstvo bogostovlja i nastave; podpredsjednik financijsalnog ravnateljstva u Lavova dr. Korylovski ministarstvo financija; češki zastupnik dr. Foft ministarstvo trgovine; njemački zastupnik dr. Derschatta ministarstvo željeznica; odjelni predstojnik grof Auersperg ministarstvo poljodjelstva; general Schönauich ministarstvo za zemalja obranu, Ministri bez listnica: za Niemce

zastupnik dr. Prade; za Poljake zastupnik grof Dzieduszycki, za Čehe zastupnik dr. Pacak.

Kod sastava novog ministarstva nije se uzelo u obzir na jugoslavenske zastupnike valjda s toga, što nisu svi u jednom klubu, ili jer misle odlučujući krugovi, da se može u Austriji i bez njih vladati.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 2. maja 1906.

Klubski načelnici prisilili su predsjednika zastupničke kuće da sazove sjednicu za 30. maja. Oni nisu mnienja predsjednikova da on sam obustavi sjednicu ako nema odgovorne vlade, ako je naime jedna odstupila a druga još nije imenovana. U sjednici raspravlja se prešan predlog što su ga uglavili dan prije načelnici klubova. Prešnost predloga obrazlaže zast. dr. Kathrein. U predlogu ogradjuje se zastupnička kuća proti jednostranom postupku Ugarske u pitanju autonomnoga ugarskoga carinarskoga tarifa, i zahtjeva da se carevinsko vieće odgovod istoga ne zaprieći u obrani prava Austrije i austrijskoga parlamenta. U obrazlaganju prešnosti tege predloga veli Kathrein, da austrijski parlament nesmije šutići, kad Ugarska hoće da jednostrano riešava skupna pitanja; dapače da mora štitići prava Austrije pa bilo proti komu.

Zast. Klofac izjavljuje u ime radikalnih Čeha da oni neće glasovati za taj predlog nit njegovu prešnost. Njemci su krivi da je parlament toli slab, Česi neće da za Njemce kestenje vade, nit imaju razloga da nastupaju proti Madjarom.

Ročelnik njemačke pučke stranke dr. Derschatta veli da je postupkom ugarske vlade u poslu autonomnoga carinarskoga tarifa povredjena nagoda od 1867. Ako se hoće nagodu obnoviti, valja i nas čuti, i ima se raspraviti sva pitanja tičuća se nagode. Kvotu se je do sada sa austrijske strane plaćalo više radi skupnosti, al kad se ta skupnost pretrzava, Austrija neće da više od polovice plaća. Kriza monarhije ima se riešiti s nami, a nipošto bez nas i protiv nas.

Divjak Poljak Breiter predlaže doatak k prešnomu predlogu. Hoće da Derschatta-odbor u roku od 8 dana predloži kako da se urede odnosi izmedju jedne i druge polovice monarhije.

Njemac barun Morsey veli: "ako se samo jedna ustanova nagode prekrši, ruši se cijelu zgradu nagode, pače i pragmatičku sankciju. Čudno je, veli, da moramo mi, zastupnici puka, braniti pragmatičku sankciju, dočim ju ruše najbliži savjetnici krunu i sam ministar vanjskih poslova, koji bi skupnost morao najjače braniti.

Divjak Čeh Sternberg veli, da treba Kruni jasnu istinu reći. Prigovara dvorjanikom. Obara se na Mladočehe, na dra Kramarža, koji je predlog odprisan. To je prava sramota za svu Jga pravoga Čeha. Ogromna većina Čeha stoji na pragmatičkoj sankciji, simpatizuje sa češnjami Madžara, i želi samo da kruna poštuje povjestna prava Češke kako poštuje prava Krune sv. Stjepana.

